Forfatteroversigt

Føla med

Kontakt

SPROGMUSEET :

Redaktør: Ole Stig Andersen

Ikke så ny at det gør noget: Norges nye **Bibeloversættelse**

Af Malene Bjerre 10. februar 2012 • I kategorien religion • 🔠 🖂 🚮

I Norge river folk den nye oversættelse af Bibelen ned fra hylderne. Men det kan ikke være fordi de vil læse $Guds\ ord\ i\ en\ helt\ ny\ version.\ For\ i\ oversættelsen\ er-stort\ set-alt\ ved\ det\ gamle.$

"Leflende, flad og moderne". Sådan siger en professor i nordisk sprogvidenskab om den nye norske bibeloversættelse, der kom på gaden i oktober. Det siger nu ikke ret meget om kvaliteten af oversættelsen, for nye bibeloversættelser er til alle tider blevet kritiseret, højlydt og meget inderligt.

Til gengæld lader det til at nordmændene generelt set er meget tilfredse. Folk sov ligefrem foran boghandlerne op til udgivelsen for at få fingre i den nye bibel, der blev udsolgt på andendagen og er med over 100.000 solgte eksemplarer årets mest solgte bog i Norge, foran bestsellere af Liza Marklund og Linn Ullmann.

Folkene bag nyoversættelsen fortæller, at der ikke er nogen store ændringer i den nye bibeloversættelse, men mange små. Det er ellers et kæmpe arbejde, Bibelselskapet i Norge har kastet sig ud i. Både Det Gamle og Det Nye Testamente har fået en omgang – og det både på bokmål og nynorsk. Over 50 oversættere, konsulenter og stilister (herunder forfattere som Karl Ove Knausgård) har givet en hånd med. Og selv fremhæver Bibelskabet at sproget er mere levende og samtidig mere tro mod den hebræiske og græske grundtekst til de to testamenter.

Bibelen. Nyoversættelse v Bibelselskapet. 298 kr.

Den lille forskel

Men egentlig er det en skuffende oplevelse at sammenligne den nye bibeloversættelse med den forrige, der kom i 1978 og blev lettere revideret i 1985. Det er småting der er ændret i 2011-udgaven – Bibelselskabet peger selv på at "søskende" visse steder har afløst "brødre", og at "Fader vår" nu er blevet til "Vår far". Men i lange passager er de to udgaver stort set ens.

Se for eksempel Juleevangeliet, henholdsvis i 1978/85-udgaven og i 2011:

Det skjedde i de dager at det gikk ut befaling fra keiser Augustus om at hele verden skulle innskrives i manntall. Denne første innskrivning ble holdt mens Kvirinius var landshøvding i Syria. Og alle drog av sted for å la seg innskrive, hver til sin by.

Josef drog da fra byen Nasaret i Galilea opp til Judea, til Davids by Betlehem, siden han var av Davids hus og ætt, for å la seg innskrive sammen med Maria, sin trolovede, som ventet barn. Og mens de var der, kom tiden da hun skulle føde, og hun fødte sin sønn, den førstefødte, svøpte ham og la ham i en krybbe. For det var ikke plass til dem i herberget.

Det skiedde i de dager at det gikk ut befaling fra keiser Augustus om at hele verden skulle innskrives i manntall. Denne første innskrivningen ble holdt mens Kvirinius var landshøvding i Syria. $\stackrel{\smile}{\text{Og}}$ alle dro av sted for à la seg innskrive, hver til sin by.

Josef dro da fra byen Nasaret i Galilea opp til Judea, til Davids by Betlehem, siden han var av Davids hus og ætt, for å la seg innskrive sammen med Maria, som var lovet bort til ham, og som ventet barn. Og mens de var der, kom tiden da hun skulle føde, og hun fødte sin sønn. den førstefødte. Hun svøpte ham og la ham i en krybbe, for det var ikke husrom for dem.

To næsten identiske passager med den ene større afvigelse at "herberg" er blevet til "husrom". Måske kunne man lige have kigget på "manntall", "landshøvding" og "av Davids hus og ætt" når man alligevel var i gang? Leflende, flad og moderne er nok lige store nok ord til at beskrive forskellen. Det er vel knap nok at man kan tale om en nyoversættelse tilsvneladende er der snarere tale om en gennemskrivning.

Når ikke sit mål

Retfærdigvis skal det siges, at der også er mange tiltrængte moderniseringer i 2011-udgaven. "Kundgjøre" er blevet til "tale", "eksempel for hjorden" er blevet til "forbilde for flokken" og "I Egypten kom de i godt lag" er oversat ordret (og meget mundret) til "I Egypten drak de sig fulde sammen". Og ændringerne i Det Gamle Testamente er noget større end i Det Nye.

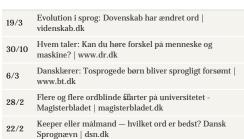
Men man kan diskutere hvorvidt oversættelsen når sit mål om at oversætte Bibelen til et sprog folk forstår, når der eksempelvis i Paulus' brev til menigheden i Galatien står sådan her:

"Vi er jøder av fødsel og ikke syndere av hedensk ætt. Men vi vet at ikke noe menneske blir rettferdig for Gud ved gjerninger som loven krever, bare ved troen på Jesus Kristus. Derfor satte også vi vår lit til Kristus Jesus, så vi skulle bli kjent rettferdige ved troen på Kristus og ikke ved lovgjerninger. For ikke noe menneske blir rettferdig ved lovgjerninger."

Det står ikke ligefrem lysende klart, hvad det skal betyde. Til sammenligning er det samme sted oversat sådan her i den danske nyoversættelse af Det Nye Testamente, Den Nye Aftale:

"Vi to er jøder af fødsel og er derfor ikke per definition lovovertrædere sådan som dem der ikke er jøder.

Seneste sprognyheder 🚵

a

28/3	Indigenous languages come from just one common ancestor, researchers say - ABC News (Australian Broadcasting Corporation) www.abc.net.au
27/3	UVic news - University of Victoria www.uvic.ca
26/3	New York Nonprofit Media: Native American nonprofit aims to boost community health by teaching Lakota language nynmedia.com
22/3	Teenage business owner aims to revitalize Blackfoot language globalnews.ca
19/3	Language revival preserving history www.smh.com.au

FLERE NYHEDER >>>

Verdens sprog på Sprogmuseet.dk på et større kort

Mere i kategorien 'religion'

Biblijn på borrijnholmsk Et sprog til at tale om alt Standardisering af kurdisk

Bibelsk billedsprog i dansk og russisk

Nve kommentarer

Mai-Britt Kent Hansen til 1

Ruben Schachtenhaufen til Er det forkert at splitte sammensatte

Niels Larsen-Ledet til Er det forkert at splitte sammensatte ord? william fich til Jødiske efternavne

Jens Michael Kofod-Hansen til Nytårsfortsæt

Jens Michael Kofod-Hansen til Nytårsfortsæt

Herluf Hansen til Ded borrijnholmska måled

Arturo til Hebraisk: Et genoplivet sprog eller et nyt sprog?

Yunus til Two Turkish Loanwords in Swedish

Sonstige til Den Danske Ordbog på nettet

Alligevel ved vi at når Gud tager imod os, er det ikke fordi vi overholder Loven. Hos ham er det troen på Kristus der tæller. Det er derfor vi er begyndt at tro på Kristus. På den måde bliver vi accepteret af Gud – fordi vi tror på Kristus, og ikke fordi vi gør som Loven siger. Gud tager ikke imod nogen bare fordi de overholder Loven."

Morten Thomsen Højsgaard, der er generalsekretær for Det Danske Bibelselskab, mener at interessen for den nye udgave af Bibelen skal ses i lyset af tragedien på Utøya i juli måned. Det norske folk har simpelthen haft brug for at finde noget at stå sammen om og blive begejstrede over. Og måske har han ret. Oversættelsen selv kan i hvert fald ikke forklare det.

Malene Bjerre, journalist, cand. mag. <u>Sprogvaskeriet.dk</u>

Læs også:

- Quechua: Ikke kun små sprog er i fare for at uddø! Perus indfødte sprog. Quechua er de orangebrune områder.
  Med små fire mio mennesker er det Perus største indfødte sprog, og med yderligere små fire mio i nabolandene er det også...
- De sproglige rettigheder i straffesager styrkes bare ikke i Danmark Europa-Parlamentet og Rådet har fremlagt et forslag til direktiv om retten til tolkning og oversættelse i straffesager. Forslaget tager sigte på at opstille fælles minimumsstandarder i hele Den Europæiske Union....
- 3. <u>De arma goterna</u> Wilhelm Marstrands store vægmaleri fra 1866 i Roskilde Domkirke: "Christian IV på "Trefoldigheden" i Søslaget på Kolberger-Heide" i 1644. Det var her "gotens [svenskernes) 'hjælm og hjerne brast'" og kongen...
- 4. <u>Bibelsk billedsprog i dansk og russisk</u> Udtryk fra Bibelen sniger sig hyppigt ind i moderne sprogbrug, fx bære frugt, gribe i egen barm eller skille fårene fra bukkene. I kraft af kristendommen, som er den mest...

Tagget med: Biblen, norsk, oversættelse, religion

5 kommentarer

Arild

10. februar 2012 • 23:06

Interessant læsning, men hvad jeg ikke forstår, er, hvorfor der burde kigges på "manntall", "landshøvding" og "av Davids hus og ætt", og hvorfor det er et fremskridt, at "kundgjøre" røg ud.

Alment tilgængeligt, letforståeligt sprog – javist, men hvad med litterær tradition og stilistisk særpræg?

Bibelsproget har vel sin egen tradition og skal ikke nødvendigvis lyde som vor tids hverdagssprog, men må gerne være en smule særpræget, ophøjet og værdigt.

Her mener jeg, man på samme måde gjorde det danske bibelsprog fattigere, da man i misforstået moderniseringsiver forvandlede den "frugtsommelige" Maria til "gravid" og ændrede "thi dit er æren" til "for dit er æren".

Svar

Arild

11. februar 2012 • 00:30

NB. Man kan jo også sige, at Den Nye Aftale – stik imod hvad nogle måske måtte antage – overflødiggør vidtgående moderniseringer af Bibelen, da den netop er tænkt som et supplement til den autoriserede danske oversættelse, der således ikke behøver skære alt ud i pap eller bøje det i neon.

Svar

Peter Bakker

12. februar 2012 • 14:27

Da vi lærte klassisk græsk (både homerisk og attisk) i skolen, skulle vi kun lære at læse det. Til vores eksamen fik vi en tekst på måske 15-20 linjer, som vi fik flere timer til til at oversætte fra græsk til vores modersmål. Med ordbog. Det er aldrig blevet nemt at læse – det tog lang tid til at forstå det.

Og så fik jeg det Nye Testamente på det oprindelige sprog, græsk. Og det kunne jeg læse uden problemer (bortset fra et ord hist og pist). Sammenlignet med teksterne vi normalt beskæftigde os med i timerne, var det jordnødder. Hvad jeg bare vil sige er, at den oprindelige tekst er skrevet på hverdagsgræsk – faktisk på "græsk som andetsprog", og for mennesker der ikke nødvendigvis havde græsk som modersmål.

Artikler om

aktuelle sprog Alfabeter Anmeldelser arabisk Biblen bogstaver børn Danmark Dansk Dialekter engelsk esperanto Formidling fransk identitet konsonanter Medier modersmål Musik Navne norsk Ord ordbøger ordforråd oversættelse Plansprog religion romanske sprog russisk Sjov skriftsprog sprogdød Sproggeografi sprogkort Sprogpolitik sprogteknologi svensk truede sprog tv tyrkisk tysk Udtale

Underholdning video vokaler

Arkiv	Resources
juli 2018	Ethnologue: Languages of the World
juni 2018	Forvo – All the Words in the
naj 2018	World. Pronounced.
pril 2018	LL-Map: Language and Location
arts 2018	Minority Rights Group
ebruar 2018	Omniglot. Writing Systems and Languages of the World
nuar 2015	UNESCO Atlas of the World's
ecember 2014	Languages in Danger
ember 2014	World Atlas of Linguistic Structures (WALS)
2014	Oli doldros (Wiles)
irts 2014	
bruar 2014	Resurser
tober 2013	
igust 2013	Bogstavlyd
arts 2013	Dansk sprognævn
nuar 2013	Den danske ordbog
ember 2012	Dialekt.dk
vember 2012	dk.kultur.sprog
ober 2012	Korpus.dk
tember 2012	Nye ord i dansk på nettet (NOID
2012	Ordbog over det danske sprog
2012	Ordnet. Dansk sprog i ordbøger og korpus
2012	Sproget.dk
I 2012	Svenska Akademien
ts 2012	∂ (Schwa.dk)
ruar 2012	o (oonwa.ak)
uar 2012	
cember 2011	
vember 2011	
tober 2011	
ptember 2011	
gust 2011	
i 2011	
ni 2011	
aj 2011	
ril 2011	
arts 2011	
bruar 2011	
nuar 2011	
cember 2010	
ovember 2010	
ktober 2010	
ptember 2010	
ni 2010	
aj 2010	
oril 2010	

marts 2010 februar 2010 Da man begyndte at oversætte Biblen til fx. vesteuropæiske sprog, gjorde man det også mere eller mindre til dagligsprog, Men dansk har ændret sig siden de første Bibeloversættelser. At man for flere århundreder siden sagde "thi dit er æren", er ingen grund til at fortsætte med det i en nytidsoversættelse i det 21. århundred. Dette arkaiske og pompøse sprog findes i hvert fald næppe i den oprindelige græske tekst.

Svar

Arild

13. februar 2012 • 16:12

Peter: Jeg vil tro, at man i de fleste lande har et bibel- og kirkesprog, der afviger fra det moderne hverdagssprog – eksempelvis kirkeslavisk. Og i Norge har de en tradition for at oversætte Biblen, der går helt tilbage til norrøn tid, hvor et værk som Stjórn kan nævnes. Oversatte man Koranens klassiske arabiske til moderne talesprogsnære regionalsprog, ville det sikkert blive opfattet som en slags blasfemi.

Mange ville nok også finde det en smule mærkeligt, hvis Jesus gik rundt og talte som en teenager fra Brøndby?

Svar

Peter Bakker

14. februar 2012 • 23:42

Arild: Ja, det ville sikkert være tæt på blasfemisk når man bruges moderne hverdagsarabisk for Allah's ord.

Jeg er vel bevidst om at også kristne ikke altid ville være glad at have Biblen i hverdagssprog. Jeg er nysgerrig hvordan den bornholmske Bibel bliver modtaget af lokalbefolkningen.

Man har en jo forventning, baseret på religiøse tekster som plejer at stamme fra arilds tid, at Guds ord altid er arkaiske, men Gudernes måde at tale på, var meget moderne den gang de selv talte, eller deres budbringere.

Svar

Skriv en kommentar

Navn (kræves)

E-mail (kræves)

Hjemmeside

Send mig en e-mail når der kommer flere kommentarer.

januar 2010 december 2009 november 2009 oktober 2009 september 2009 august 2009 juli 2009 maj 2009 april 2009

marts 2009

© 2018 SPROGMUSEET • Kører på WordPress. Tema baseret på Mimbo

